

Принципи та структура права ЄС

**«Право ЄС – самостійна
правова система, існування якої
обумовлено наділенням ЄС
власними, хоча і похідними,
повноваженнями, створенням
інститутів з їх виконання»
(Рішення Суду ЄС, у справі van
Gend & Loos (1963 р.)**

Acquis communautaire (acquis)

? правова система ЄС, яка включає акти законодавства ЄС (але не обмежується ними), прийняті в рамках Європейського співтовариства, Спільної зовнішньої політики та політики безпеки і Співпраці у сфері юстиції та внутрішніх справ;

Принцип верховенства права ЄС по відношенню до національних систем права держав-членів

- ? «право ЄС з огляду на свою особливу природу не може бути оскаржене внутрішнім правовим актом без того, щоб не ліквідувати статус права Співтоварства та не піддати сумніву правову основу Співтовариства»
- ? «національні судові органи у випадку колізії норм національного та європейського права повинні не тільки використати норму європейського права, але й вжити заходів із усунення національної норми, що протирічить праву ЄС»

Принцип верховенства права

? Національні судові органи у випадку колізії норм нац. та європ. права не тільки зобов'язані застосувати норму європейського права, а й вжити заходів для незастосування національного НПА, що протирічить праву ЄС

(справа Сімменталь)

Принцип верховенства права

- ? Декларація № 17 щодо вищої юридичної сили (ДЕС/ДФЕС):
- ? «згідно з усталеним прецедентним правом Суду ЄС Договори та законодавчі акти, ухвалені Союзом на основі Договорів, мають вищу юридичну силу порівняно з законодавчими актами держав-членів»

Принцип прямої дії

- ? Безпосередня дія та обов'язкове застосування норм права ЄС на всій території ЄС щодо всіх суб'єктів права ЄС

Принцип інтегрованості

- ? Норми права ЄС підлягають застосуванню національними адміністраціями та судами за тим же порядком та у тому ж обсязі як і відповідні норми національного права

Юрисдикційний захист права ЄС

- ? Національними судами держав-членів ЄС
- ? Судовими органами ЄС
- ? ЄСПЛ

Структура права ЄС

Первинне право

Вторинне право (похідне)

Третинне право (додаткове)

Нормативні
правові акти

Загальні
принципи
права

Джерела
права
ЄС

Рішення
Суду ЄС

Міжнародні
договори

Установчі договори

- ? Порядок укладання: міжурядова конференція
 - погодження офіційними представниками держав тексту
 - ратифікація державами-членами
- ? ДЕС (1992), ДФЕС (1957)
- ? Договори, що змінюють та доповнюють ДЕС та ДФЕС
- ? Договори про приєднання до ЄС

Вторинне право (ст. 288 ДФЕС)

Регламент

Директива

Рішення

Рекомендації

Висновки

Регламент

- ? має загальне застосування, є обов'язковим у повному обсязі та повинен прямо застосовуватися в усіх державах-членах.

ДИРЕКТИВА

- ? є обов'язковою щодо результату, якого необхідно досягти, для кожної держави-члена, якій її адресовано, проте залишає національним органам влади вибір форми та засобів.

Регламент

Обов'язковий
характер

Містить норми
права

Пряма дія в
державоох-
членах

Директива

Обов'язковий
характер

Містить
«модельні»
правила
поведінки

Потребує
імплементациї

Рішення є обов'язковим у повному
обсязі. Якщо рішення визначає тих, кому воно
адресовано, воно є обов'язковим лише для них.

Приклади

- ? **РЕГЛАМЕНТ ЄС № 258/97** про нові види харчових продуктів та нові компоненти харчових продуктів
- ? **Директива 95/46/ЄС** "Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних»
- ? **Рішення Європейської Комісії** щодо накладення штрафу за порушення норм права ЄС